

Tekniska förvaltningen
Park- och naturavdelningen

Datum
2022-05-02

Bildande av naturreservatet Dalby fälad-Klockarelyckan i Lunds kommun

Dnr TN 2020/837

Kommunens beslut

Kommunfullmäktige i Lunds kommun beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats med röd linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Lunds kommun bifogad skötselplan (bilaga 6).

Uppgifter om naturreservatet

Områdets namn: Dalby fälad – Klockarelyckan
Naturvårdsverket DOS: 1114149
Beslutsdatum:
Skyddsform: Naturreservat enligt miljöbalken
Markägare: Lunds kommun och enskild
Förvaltare: Lunds kommun, genom Tekniska förvaltningen.
Kommun: Lund
Län: Skåne län
Fastigheter: Dalby 35:10, 63:105, 82:1, 92:2
Gränser: Området är markerat med röd heldragen linje på bifogad karta (bilaga 1)
Areal: 37,1 ha
Lägesbeskrivning: Cirka 1,5 km öster om Dalby centrum
Kartblad: 2C4J
Koordinat centralpunkt: X 1347090 Y 6173225 RT 90
Naturgeografisk region: 7, Skånes sediment- och horstområde
Vegetationszon: Nemoral zonen (sydsvensk lövskogsregion)

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla natur- och kulturmiljöer. Områdets kulturpräglade miljöer bestående av betesmark med dess

biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Inom området värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas och återställas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- De öppna betesmarkerna (fäladsmarkerna) bevaras och restaureras,
- områdets faunistiska, floristiska och mykologiska värden bevaras, restaureras och utvecklas,
- i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art gynnas,
- anordningar för friluftslivet upprättas och underhålls i den utsträckning som är förenligt med bevarandet av områdets naturvärden,
- åtgärder löpande utvärderas och anpassas till ny kunskap om hotade arter.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra ny byggnad eller annan anläggning såsom flaggstång, mast, antenn, vindkraftverk, luft- eller markledning,
2. bedriva täkt, gräva, schakta, dika, utfylla eller på annat sätt skada fast naturföremål, ytbildning eller grässvålen,
3. plöja, dämna, leda bort vatten eller på annat sätt vidta åtgärder som påverkar ytförhållanden eller hydrologi,
4. omföra betesmark till åker,
5. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, gödselmedel eller jordförbättringsmedel,
6. stödutfodra djuren förutom under högst 10 dagar i samband med vårens betesläpp respektive höstens installning,
7. plantera, så eller sätta ut för trakten främmande växt- eller djurart,
8. jaga utöver skydds jakt,
9. anlägga väg,
10. sätta ut bikupor.

---

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet.

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet,
2. naturvårdande åtgärder såsom skötsel av mark, vatten och anläggningar innefattande t.ex. plantering av träd och buskar, betesdrift och stängsling, slåtter, träd- och skogsvård och naturvårdsbränning,
3. åtgärder i syfte att motverka skador som orsakas av vilt, främmande eller invasiva arter,
4. utförande av åtgärder för, av förvaltaren, utpekade rödlistade eller andra skyddsvärda arter,
5. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
6. miljöövervakning samt uppföljning av områdets bevarandemål och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och visats samt ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avsiktligt störa djurlivet eller betande djur,
2. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada levande och döda träd och buskar eller vegetation i övrigt samt avlägsna eller föra bort död ved från området,
3. samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar, med undantag av enstaka beläggsexemplar, under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna,
4. köra eller parkera fordon annat än på för ändamålet upplåten väg eller parkeringsplats,
5. cykla,
6. rida, förutom på anvisade ridstigar,
7. medföra hund eller annat husdjur som inte hålls i max två meter långt koppel,
8. placera eller sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning,
9. göra upp öppen eld eller använda engångsgrill, sprit- eller gasolkök eller liknande utrustning annat än på särskilt anvisad plats,
10. tälta eller sätta upp utrustning för övernattning,
11. ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande,
12. på ett störande eller högljutt sätt använda ljudanläggningar, musikinstrument eller motsvarande,
13. anordna upplag, tippa trädgårdsavfall eller skräp,
14. starta eller landa med luftfartyg, exempelvis drönare eller annat fjärrmanövrerat obemannat luftfartyg inom reservatet.

Vidare är det förbjudet att utan förvaltarens tillstånd att:

1. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna,
2. anordna tävlingar, lägerverksamhet eller liknande arrangemang,
3. uppföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C gäller inte allmänna vägar och skall inte utgöra hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel eller för förvaltarens tillsyn av området enligt vad som framgår av föreskrifterna under B ovan,
  - tillsyn och åtgärder i samband med VA Syds och Trafikverkets anläggningar,
  - drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, VA Syd, el-, energi- och/eller teledistributör. Inför utförande av arbete ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden sedan arbetet inletts, dock senast inom tre arbetsdagar.
  - underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden,
  - åtgärder på naturvårdsförvaltarens initiativ såsom grävning, schaktning och utfyllnad för omdragning eller nyläggning av ledningar för omledning av spill- och dagvatten från kringliggande fastigheter,
  - uppförande och underhåll av anläggningar för exempelvis el och vatten, parkeringsplatser, byggnader och liknande som behövs för betesdriften och övrig naturvård, pedagogik och rekreation,
  - åtgärder i samband med miljöövervakning i kommunal eller statlig regi.
- Förbud mot jakt förutom skydds jakt (**A8**) gäller ej inom fastigheten Dalby 82:1.

Dispens från reservatsbestämmelser kan, om det finns särskilda skäl, lämnas av Lunds kommun enligt 7 kap 7 § miljöbalken. Dispensärenden hanteras av miljönämnden.

Upplysningar

Lunds kommun vill upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken gäller även om beslutet överklagas, samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (13–18 §§).
- 11 kap 9a § miljöbalken med krav på anmälan till Länsstyrelsen vid åtgärder i vatten. Detta kan t.ex. vara grävning, fyllning eller dämning eller utförande av anläggningar i ett vattenområde som t.ex. bryggor och trummor.
- 2 kap kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd för fornlämningar mm.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng.
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning.
- Transportstyrelsens bestämmelser för civil luftfart, t ex deras föreskrifter om flygning med flygskärm (LFS 2007:44). Enligt LFS 2007:44 gäller bland annat att flygskärm inte får manövreras på ett vårdslöst eller hänsynslöst sätt så att andras liv eller egendom utsätts för fara eller så att människor eller djur skräms eller störs (21 §).
- Transportstyrelsens föreskrifter om obemannade luftfartyg (drönare) TSFS 2017:110. Dessa föreskrifter reglerar bland annat det obemannade luftfartygets avstånd till människor och djur för att ingen eller inget ska komma till skada och säger även att de kategorier av obemannade luftfartyg som endast får flygas inom synhåll från operatören inte får flygas på en högre höjd än 120 m över mark- eller vattenytan i okontrollerat luftrum.
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.
- Bestämmelserna i ett naturreservat gäller före allemansrätten.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreservatet Dalby fälad-Klockarelyckan består av mosaikartade öppna till halvöppna betesmarker. Området ligger på den nordvästra sluttningen av Romeleåsens urbergshorst som sträcker sig från Ystad i söder till Billebjer i norr. Markförhållandena i området varierar från torrare i höjderna till betydligt fuktigare i den centrala slänten som går i öst-västlig riktning. Berggrunden består mestadels av finkornig gnejs. Jordarterna består av moränlera och postglacial sand.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Fäladsområdet mellan Dalby och Torna Hällestad är en rest av ett betespräglat kulturlandskap som fram till början av 1800-talet bredde ut sig över hela Romeleåsen. De stora öppna betesmarkerna ägdes och brukades gemensamt av byarna och godsens. Naturreservatet ligger sydost om Dalbys bebyggelse; mellan Hällestadsvägen i norr, Hällestadsspåret i väster och gamla Veberödsvägen i söder. Historiskt är fäladen en rest av Dalby bys utmarker där kreatur gemensamt har gått och betat sedan Dalby by bildades för 1000 år sedan. Förutom till bete användes också de fuktiga delarna av fäladen som ängsmark, det vill säga slåtterades för att ge vinterfoder åt djuren.

I området mellan Dalby och Torna Hällestad består landskapet fortfarande av en förhållandevis stor del av fäladsmarker. Genom reservatsområdet löper flera stenmurar från norr till söder och tillsammans ger de små avgränsade fastigheterna i området en historisk bild av hur det gamla betade landskapet såg ut på den skånska landsbygden. Den särpräglade del av reservatsområdet som idag kallas för Klockarelyckan tilldelades klockaren Pravits på mitten av 1700-talet för att brukas som slåttermark och Klockarelyckan har varit avskild från den omkringliggande fäladsmarken sedan dess. Att stenmurarna kring denna del är äldre syns på att de följer naturens variationer och bildar en oval form snarare än de räta linjer som lades ut av lantmätare under 1800-talets skiftesreformer.

Naturreservatets sydostligaste delar berörs av riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap 6 § miljöbalken för odlingslandskapet kring Björnstorp-Veberöd liksom av utpekande i Lunds kommuns kulturmiljöprogram "Landsbygdens bebyggelse". Inom samma område finns en möjlig fornlämning i form av röjningsröseområde i stenbunden betesmark.

Biologiska bevarandevärden

Områdets karaktär med sin långa hävdkontinuitet, starka kontakt med andra fäladsmarker i landskapet och mosaikartade sammansättning av olika torra-blöta biotoper skapar förutsättningar för en art- och individrik flora och fauna. Betesmarkerna i området varierar också från helt öppna till halvslutna. Historiskt har landskapet sannolikt varit fattigt på både träd och buskar

Området består till största del av torr- och fuktängar med mindre inslag av medelrikkärr. Markförhållandena skiftar mellan torrare partier i slänterna och fuktigare partier i de flackare delarna. Ett tydligt fuktstråk löper genom reservatet. Inom reservatet har 25 rödlistade arter påträffats, exklusive fåglar. Då ingen regelrätt häckfågelinventering har genomförts inom reservatet är det inte helt klarlagt vilka arter som häckar eller uppehåller sig inom reservatet men det är klart att det används av ett mycket stort antal fågelarter.

Fäladsmarkerna med lång hävdkontinuitet som utgör större delen av reservatsområdet präglas av en mycket rik flora. Bland förekommande arter finns ängsstarr (NT), loppstarr (NT), granspira (NT), jordtistel (NT), slåttergubbe (VU), jungfru marie nycklar, majnycklar, kärrjohannesört, revig blodrot (VU), ängsskära, nattviol, småvänderot

(VU), backtimjan (NT), blåsuga, stagg, brudbröd, ärenpris, svinrot (NT), källgräs (VU) jungfrulin, och backsippa (VU). De magra markerna med lång hävdkontinuitet hyser också en mängd svampar och i synnerhet i reservatets östra delar finns en intressant svampflora. Bland påträffade arter finns fager vaxskivling (NT), scharlakansvaxskivling (NT), praktvaxskivling (NT) samt sepiavaxskivling (VU).

I området finns en mängd dagfjärilar, humlor, bin, trollsländor och andra insekter. Rödlistade arter som påträffats inom området är sotnätfjäril (NT), violett kantad guldvinge (NT), hedpärlmorfjäril (VU) och storfibblebi (VU). I reservatets västligaste del har större vattensalamander påträffats i vattensamlingarna och även mindre vattensalamander, vanlig groda och ätlig groda har observerats inom reservatet.

Tack vare sin mosaikartade miljö och rika insektsproduktion hyser området ett flertal fladdermusarter. Vid inventering 2016 påträffades mindre brunfladdermus (VU), större brunfladdermus, dvärgpipistrell, brunlångöra (NT), nordfladdermus (NT) samt gråskimlig fladdermus. Samtliga fladdermusarter är fridlysta. Andra däggdjur som finns i eller använder reservatsområdet är grävling, räv, fälthare, rådjur och vildsvin. Bland troliga häckfåglar i området finns till exempel gröngöling, buskskvätta (NT), ängspioplärka, gulsparv (NT), stare (VU) och tornseglare (EN).

Samtliga arter som rapporterats i Artportalen i området under perioden 2000–2022 finns i bilaga 7.

Det är huvudsakligen den nordostligaste delen av reservatsområdet (skötselområde 5) som idag inte hyser någon utpräglad hävdgynnad flora liksom ett mindre område i söder (skötselområde 7). Dessa områden har redan idag värden för landskapsbilden, kulturmiljön och som förbindelselänk mellan övriga områden som stärker reservatets syfte. Genom långsiktig naturvårdande skötsel är det reservatets syfte att de delområden som idag präglas av en mer trivial flora ska återutveckla större hävdpräglade värden. Kommunen har för att öka de biologiska värdena i utvecklingsmarkerna genomfört två statligt medfinansierade naturvårdsprojekt i området med syfte att restaurera fäladsmark på tidigare igenvuxna delar samt skapa förutsättningar för återupptagen slätter i tidigare slåttrade områden.

Friluftsliv och tillgänglighet

Naturreseptatet ligger idag i direkt anslutning till Dalbys östra och sydöstra bebyggelse. Genom nybyggnationen på Påskagänget växer Dalby kraftigt i de södra delarna och antalet invånare som har Dalby fälad-Klockarelyckan som sitt närmsta närnaturområde ökar. Detta gör att områdets värde för friluftslivet är stort. Området är kuperat och bjuder besökaren på fina utblickar över landskapet. En stor mängd stenmurar av olika ålder ramar in och ger betraktaren en tydlig bild av ett historiskt bondelandskap.

Hällestadsspåret ligger i direkt anslutning till naturreseptatet vilket gör det enkelt att ta sig till området till fots eller med cykel. Området har en varierad topografi och behov av hävd genom betesdjur. Detta gör att tillgängligheten delvis är begränsad. Samtidigt utgör dessa förhållanden

grund för flera viktiga upplevelsevärden i området såsom artrikedom, rofylldhet och vildhet.

Skäl för beslut

Dalby fälad – Klockarelyckan hyser höga biologiska och kulturhistoriska värden. Största delen av området består av torr- och fuktängar med mindre inslag av medelrikkärr. Området utgör viktig närnatur för östra Dalby där befolkningstillväxten är stark och områdets exponering i sluttningen mot Hällestadsvägen är viktigt för landskapets karaktär.

Områdets omfattande biologiska mångfald med förekomster av rödlistade och fridlysta arter är väl belagd. Såväl kommunalt som nationellt genomförda inventeringar (ängs- och hagmarksinventeringen samt ängs- och betesmarksinventeringen) indikerar mycket höga naturvärden i det aktuella reservatsområdet. Större delen av reservatsområdet är utpekade som värdefull natur klass 1 och 2 (högsta naturvärde samt högt naturvärde) i Lunds kommuns Grönprogram (2020) samt i tidigare Grönstruktur- och naturvårdsprogrammet (2006). Vid en naturvärdesinventering 2016 genomförd av Naturcentrum AB klassades reservatsområdet med undantag för den nordligaste delen som naturvärdesklass 1 eller 2.

I Länsstyrelsen Skånes remissförslag till nytt naturvårdsprogram (2021) betraktas hela området mellan Dalby och Torna Hällestad med Skrylle i norr och Veberödsvägen i söder som en helhet och området är utpekade som högsta naturvärde (klass 1). Länsstyrelsen konstaterar att landskapsavsnittet utgör ett av de värdefullaste på Romeleåsen och de samlade geovetenskapliga, biologiska och estetiska värdena är mycket höga. Fäladsmarkerna i området är av internationellt värde.

Största delen av området omfattas av riksintresse för naturvård, N86. Den sydligaste delen av området berörs av riksintresseområde för kulturmiljövården, Björnstorp-Veberöd, och strax öster om området finns riksintresseområde för friluftsliv, Romeleåsen med Skrylleområdet. Den södra delen av området omfattas av riksintresse för värdefulla ämnen och material. Avvägningen mellan riksintressen behandlas i ett eget stycke.

En av Lunds kommuns viktigaste naturvårdsstrategier sedan flera decennier är att skydda, sköta och restaurera fäladsmarker. Området mellan Dalby och Hällestad samt söderut mot Björnstorp utgör en värdekärna för dessa miljöer. Att bilda naturreservat inom området Dalby fälad är en åtgärd som tas upp i Grönprogram för Lunds kommun (2020) med tillhörande handlingsplan liksom i det föregående Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Lunds kommun (2006). Åtgärden ligger också i linje med strategier formulerade i Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet (LundaEko III, 2020). Området är utpekade som framtida kommunalt naturreservat i Fördjupad översiktsplan för Skrylleområdet (2006) samt ingår i Skåne läns program för skydd av tätortsnära natur (nr 87).

Dalby fälad-Klockarelyckan utgör en del av en välbevarad rest av ett tidigare utbrett fäladslandskap. Marker med lång hävdkontinuitet utan uppodling eller konstgödsling är idag mycket sällsynta och arealen som återstår utgör några få procent av vad som fanns för 200 år sedan. Denna

dramatiska förändring i landskapet har påverkat förutsättningarna för flora och fauna och trögheten i reaktionen på förändringen gör att många arter håller på att försvinna som en följd av landskapsförändringar som skedde för flera decennier sedan. Unikt för Dalby fälad är att det utgör ett större landskapsavsnitt där andelen fäladsmark fortfarande är relativt hög. Bevarande av arterna knutna till denna naturtyp bör ha en större chans till framgång här än i de annars kraftigt isolerade restförekomster av denna naturtyp som återfinns i det sydvästskånska landskapet som sannolikt kommer att drabbas hårt av utdöenden trots naturvårdande skötsel.

Fortsatt hävd genom huvudsakligen betesdrift är en förutsättning för långsiktigt bevarande av områdets biologiska mångfald. För att naturvärdena ska bestå och utvecklas i området är det också viktigt att ingen gödning eller stödutfodring av betesdjur får ske och att inga kemiska bekämpningsmedel får användas. Att området värnas från olika former av exploatering och förändrade grundvattenförhållanden är en förutsättning för långsiktigt bevarande av i området förekommande naturtyper och arter.

Kommunen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets nyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Naturreservatet strider inte mot någon detaljplan.

En privatägd fastighet ingår i reservatet. Pågående markanvändning på fastigheten, bete, påverkas av förbud mot stödutfodring men bedöms inte påtagligt försvåras. Syftet är tvärtom att betet ska fortsätta och det faktum att fastigheten inkluderas i reservatet säkerställer detta på lång sikt. Konsekvenserna på enskilds ekonomiska intressen bedöms som små.

Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen *Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker och Frisk luft* samt de nationella friluftsmålen *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Friluftsliv för god folkhälsa*.

Avvägning mellan riksintressen

Det föreslagna naturreservatet omfattar 37,1 ha. Den största delen, cirka 34,7 ha, ligger inom riksintresse för naturvård (N86). Cirka 24 ha av reservatsområdet ligger också inom riksintresse för värdefulla ämnen och material (M:3, Önnelöv). I princip hela den yta som omfattas av riksintresse för värdefulla ämnen och material omfattas också av riksintresse för naturvård (23,5 ha). Reservatsområdet består av en mosaik av olika livsmiljöer. Mycket höga naturvärden finns i områdets centrala och södra delar där de motstående riksintressena sammanfaller. Stora delar av det föreslagna reservatsområdet är därmed av riksintresse för oförenliga ändamål. En mindre del av området, längst i sydost, omfattas också av riksintresse för kulturmiljövård (M82, Björnstorps-Gödelöv).

Reservatsområdet ligger centralt inom det i riksintresset för naturvård utpekade representativa odlingslandskapet Önnelöv-Dalby-Måryd.

Centralt i värdeomdömet är naturbetesmarker och ängar som utgörs av öppen hagmark, buskrik utmark, hackslått, slätterkärr och annan öppen äng där art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter återfinns. Betesmarker och enefälader utgör också ett uttryck för riksintresset för kulturmiljövård.

Inom riksintresset för värdefulla ämne och material utvinns idag genom Sydsten AB gnejs och granit i bergtäkten vid Önnelöv. Bergtäkten bidrar till huvudsakligen sydvästra Skånes försörjning av ballastmaterial. En viss mängd brutet material går också på export. Genom sin geografiska närhet till både Lund, Malmö och Köpenhamn är täkten regionalt viktig.

Riksintresset för bergmaterial detaljavgränsades av Statens geologiska undersökning 2005-07-01. Boverket, Länsstyrelsen i Skåne län samt Lunds kommun påpekade samtliga i yttranden under processen att det saknades underlag för avgränsningen av riksintresset norr om väg 956 (Veberödsvägen).

Kommunen har hanterat frågan om de oförenliga riksintressena i området inom ramen för tidigare och nu gällande översiktsplan samt fördjupad översiktsplan för Skrylleområdet från 2006. Kommunens ställningstagande i fördjupad översiktsplan för Skrylle är att naturvårdsintresset ska ges företräde norr om väg 956. Länsstyrelsen ställde sig i yttrande 2005-10-12 bakom denna avvägning mellan riksintressena. Kommunens ställningstagande aktualiserades genom ÖP 2018.

Ställningstagandet baseras på de höga och sedan lång tid kända och utpekade naturvärdena i området som är av både nationellt och internationellt intresse. Det föreslagna reservatsområdet hyser särskilt känsliga livsmiljöer och såväl fridlysta som särskilt skyddsvärda arter vilka är känsliga för störning och skulle påverkas negativt av förändrade grundvattenförhållanden, upphörd hävd eller exploatering. Bland områdets skyddade arter finns ett stort antal häckande fåglar, fladdermöss, och större vattensalamander samt de fridlysta kärllväxterna backsippa, slättergubbe, sankt Pers nycklar, jungfru Marie nycklar, ängsnycklar samt nattviol. Det är angeläget att skydda och långsiktigt vårda dessa miljöer för att kunna nå såväl lokala som nationella miljömål och åtaganden kring bevarande av biologisk mångfald.

Kommunens avvägning mellan riksintressena inom området görs i enlighet med miljöbalkens mål med utgångspunkt från ekologiska, sociala, kulturella och samhällsekonomiska hänsynstaganden. Kommunen ifrågasätter inte behovet av ballastmaterial men har löpande påpekat att en regional materialhushållningsplan behöver tas fram för att långsiktigt hantera dessa frågor på ett sätt så att konflikter mellan landskapets olika värden minimeras. Den direkta närheten till Dalby tätort och de i det aktuella området mycket höga naturvärdena medför att de samhällsekonomiska konsekvenserna, givet områdets beskaffenhet, inte bedöms bli av sådan omfattning att det vid en avvägning överväger intresset för naturvård utan naturvård är det ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Lunds kommunfullmäktige fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan att gälla tills vidare (bilaga 6). Inom ramen för denna kan kommunen fortlöpande meddela direktiv om förvaltningen.

Lunds kommun och den nämnd som har naturvårdsansvaret skall vara naturvårdsförvaltare. Vid förvaltningen skall fortlöpande samråd ske med arrendatorer, markägare, övriga berörda förvaltningar inom Lunds kommun och berörda myndigheter.

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av området.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på park- och naturavdelningen på tekniska förvaltningen i dialog med markägare och arrendatorer. Personal från stadsbyggnadskontoret och kommunkontoret har deltagit i beredningen. Ärendet har remitterats till berörda fastighetsägare, föreningar och myndigheter. Samtliga inkomna yttranden samt förvaltningens svar redovisas i bilaga 8.

Överklagande

Beslutet ska kungöras i ortstidning samt genom att det på kommunens anslagstavla tillkännages att protokollet för de beslutade föreskrifterna har justerats. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län. Information kring överklagande finns i bilaga 5.

Bilagor

1. Karta över naturreservatet med avgränsning
2. Översiktskarta
3. Karta med skötselområden
4. Sändlista
5. Hur man överklagar kommunens beslut
6. Skötselplan
7. Artlista
8. Remissammanställning

Beslut expedieras till:

Enligt sändlista
Akten